

ФЕНОМЕН ЛІДЕРСТВА І ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПРОЯВУ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Проблеми сьогодення, що пов'язані з питаннями лідерства, ефективного управління вимагають глибокого вивчення феноменів лідерства. Актуальність цієї проблематики зумовлена як необхідністю розширення галузі сучасних досліджень у сфері лідерства та керівництва, так розробки питань формування лідерських якостей під час освітньої діяльності.

Виходячи з проаналізованої теоретичної бази про феномен лідерства, його особливості та теорії, можна зробити висновок, що в більшості випадків лідерство розглядається з боку керівних посад та політичних діячів, хоча лідером людина може бути і не на керівних посадах.

В сучасній літературі мало уваги приділяється лідерству у навчальних закладах і тому, як відрізняються прояви лідерства на різних рівнях освітньої діяльності і різних освітніх профілях. У більшості наукових досліджень лідерство відзначають, як відношення домінування і підпорядкування, впливу і прямування в системі міжособистісних відносин в групі. Дослідження проводилось в УПА серед здобувачів освіти 3 курсу, що навчаються за спеціальністю «Практична психологія» та в ХЛ № 167 серед здобувачів освіти 11 класів з фізико-математичним та гуманітарним нахилами.

За результатами було виявлено, що різні профілі здобуття освіти суттєво впливають на розвиток лідерських якостей. Припущення про те, що різні стратегія переробки і сприйняття інформації, які пов'язані з профілем здобуття освіти, впливають на прояви лідерства серед тих хто навчається, підтвердилося.

Виходячи з отриманих результатів, саме здобувачі освіти з фізико-математичного профілю, у яких домінуюча стратегія переробки і сприйняття інформації – лівопівкульна і вона ґрунтується на такому впорядкуванні інформації, при якій між її елементами формуються жорстко закріплені однозначні логічні зв'язки: з одного твердження закономірно випливає ряд інших, демонструють більш високий рівень лідерства.

Це може пояснюватися тим, що здобувачі освіти цього навчального профілю більше структурують отриману інформацію, точніше ставлять перед собою задачі і розв'язують їх. Виходячи з того, що друга група відноситься до гуманітарного профілю, то домінуюча стратегія переробки і сприйняття інформації в них переважно правопівкульна.

Здобувачі освіти цього напрямку часто продукують абсурдні і нестандартні ідеї, не люблять традиційних схем і здатні швидко і нестандартно вирішувати проблемні ситуації. Їм притаманна висока креативність і толерантність до неможливого.

Виконання шаблонних завдань призводить до підвищення психофізіологічної і психологічної інтелектуальної напруги. Було помічено, що різниця в розвитку лідерства між фізико-математичним і гуманітарним профілем здобуття освіти є суттєвою тільки в шкільному середовищі, але різниця між фізико-математичним профілем в школі та гуманітарним в ЗВО за напрямом практична психологія, не досить помітна.

Можливо, це свідчить про те, у здобувачів освіти 3 курсу гуманітарного

напрямку в ЗВО вдосконалюються обидві стратегії переробки і сприйняття інформації – лівопівкульна та правопівкульна і це підвищує рівень їх лідерських якостей.

Феномен лідерства обумовлений специфічними особистісними рисами і здібностями і виявлені особливості потребують подальшого дослідження та розробки рекомендацій для розвитку лідерських якостей в освітньому процесі.

Під керівництвом: доц. каф. ПММО, Ю.О. Білоцерківської